

ebn

Halfjaarbericht 2016

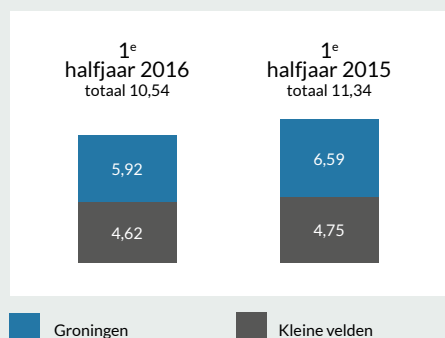
Kerncijfers

De omzet van EBN bedraagt EUR 1,6 miljard ten opzichte van EUR 2,9 miljard in het eerste halfjaar van 2015. De daling van de omzet werd veroorzaakt door zowel een lagere gerealiseerde afzet van aardgas (12%) als gevolg van de productiebeperking op Groningen als door lager gerealiseerde opbrengstprijzen (39%). Ook de gerealiseerde opbrengstprijzen voor olie en condensaat waren lager dan in het eerste halfjaar van 2015.

Het nettoresultaat over het eerste halfjaar 2016 bedraagt EUR 287 miljoen ten opzichte van EUR 696 miljoen in het eerste halfjaar 2015. De verwachte afdrachten aan de Staat, zijnde heffingen, vennootschapsbelasting en uitkeringen van het resultaat na belastingen, bedragen voor het eerste halfjaar 2016 EUR 860 miljoen (2015: EUR 2.033 miljoen).

Gezien de onzekerheid rond de afwikkeling van de prijsherziening per 1 oktober 2012 tussen Eni en GasTerra als gevolg van het arbitraal vonnis van 23 juni 2016 is een eventueel positief effect op de omzet en het netto resultaat van EBN niet in de halfjaarcijfers opgenomen.

Productie (in mrd m³ EBN-deel)

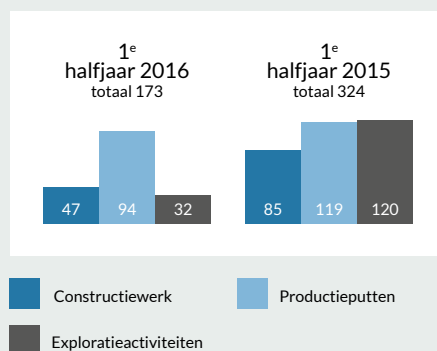

De operationele kosten dalen van EUR 630 miljoen in het eerste halfjaar 2015 naar EUR 496 miljoen in 2016, voornamelijk door lagere dotatie aan de voorziening voor aardbevinggerelateerde kosten, lagere kosten voor exploratie (afboekingen en exploratiekosten)

en lagere transportkosten door minder volume. Dit positieve effect wordt deels gecompenseerd door een dotatie aan de voorziening per 30 juni 2016 voor te verwachten kosten als gevolg van een reorganisatie bij een operator.

De investeringen in het eerste halfjaar 2016 bedragen EUR 173 miljoen (2015: EUR 324 miljoen). Grote investeringsprojecten betreffen de veldontwikkelingen van A18 en M07 en investeringen in productie- en exploratieputten.

Investerings (in EUR mln)

In bovenstaande grafiek zijn opgenomen de investeringen inclusief de mutaties uit hoofde van inbedrijfstellingen.

In het eerste halfjaar 2016 werden negen productieboringen verricht. Bij alle productieboringen werd gas aangetroffen; één boring bevatte niet-economisch winbare hoeveelheden gas. Daarnaast werden twee exploratie- en evaluatieboringen gezet, waarbij gas werd aangetroffen.

Er is één nieuwe opsporingsvergunning en één nieuwe winningsvergunning verleend. Er lopen momenteel acht nieuwe aanvragen voor opsporing. Er is in het eerste halfjaar één gasveld in ontwikkeling genomen. Tevens zijn er drie veldontwikkelingen op zee gaande.

Belangrijke ontwikkelingen in het eerste halfjaar

Energierapport en –dialoog

Half januari van dit jaar verscheen het Energierapport – Transitie naar Duurzaam, met daarin een strategische en langetermijnvisie op onze energievoorziening. De Nederlandse overheid streeft naar een CO₂-neutrale energievoorziening in 2050 die veilig, betrouwbaar en betaalbaar is. Om dit te kunnen realiseren is een transitie van energie uit fossiele brandstoffen naar energie uit hernieuwbare bronnen noodzakelijk. Deze verandering treft iedereen en heeft invloed op het dagelijks leven. Dat is dan ook de reden dat de overheid van april tot en met juni de zogeheten Energiedialoog heeft uitgezet. Een groot aantal bijeenkomsten (bij elkaar zo'n 130) waarin allerlei aspecten van (de toekomst van) energie aan bod kwamen. De meningen, ideeën en voorstellen die tijdens de Energiedialoog naar voren gebracht werden, worden in het najaar gebruikt bij het opstellen van een agenda voor het energiebeleid voor de langere termijn. De KVGN (Koninklijke Vereniging van Gasbedrijven Nederland) heeft, mede met betrokkenheid van EBN, in de vorm van drie dialoogtafels haar bijdrage geleverd aan de Energiedialoog. Met een aantal stakeholders werd gesproken over de thema's gebouwde omgeving, proceswarmte en kracht & licht. Het doel is om mede op basis van deze sessies te komen tot een visiedocument waar de bijdrage van de gassector en gasvormige energiedragers in de energietransitie uiteen is gezet.

Ontmanteling en hergebruik hoog op agenda

Een van de pijlers van de hernieuwde strategie van EBN is het thema 'Ontmanteling en hergebruik'. We vinden het belangrijk op een verantwoorde en duurzame wijze met onze bestaande infrastructuur (platforms, putten, pijpleidingen) om te gaan. De komende jaren zullen steeds meer platforms (op zee en op land) moeten worden ontmanteld omdat

ze het einde van hun levensduur bereiken. Bij deze ontmanteling, en het mogelijke hergebruik, is samenwerking tussen alle betrokken partijen essentieel. EBN pleit daarom voor de oprichting van een Nationaal Ontmantelings Platform, waarin alle kennis over dit vraagstuk wordt gebundeld. In de eerste zes maanden van 2016 heeft de industrie laten zien het onderwerp voortvarend te willen oppakken. De in voorbereiding zijnde ontmanteling van drie gas-productieplatformen van ENGIE E&P Nederland BV in het L10 blok (L10-C, L10-D, L10-G) biedt de mogelijkheid om in de praktijk te onderzoeken of herbestemming tot een positief effect op de natuur leidt. Het doel van deze pilot is om bij te dragen aan herstel en versterking van natuurwaarden in de Noordzee. Daarnaast is momenteel een project gaande waarbij wordt gekeken naar een nieuw duurzaam leven voor oude platforms in de Noordzee. Samen met TNO, Siemens en Shell kijkt EBN naar de mogelijkheden om een verbinding te maken tussen de olie- en gasindustrie op de Noordzee en de offshore windparken.

Gaswinning Groningenveld beperkt

Eind juni presenteerde minister Kamp van Economische Zaken een ontwerpbesluit waarin de gaswinning uit het Groningenveld de komende vijf jaar beperkt wordt tot 24 miljard kubieke meter per jaar. Er wordt gestreefd naar een zo vlak mogelijke winning met zo min mogelijk fluctuaties. Enkel in koude winters en indien noodzakelijk voor de leveringszekerheid mag extra gas worden geproduceerd. Het kabinet volgt hiermee het advies van Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) en de Mijnraad. Het vaststellen van het nieuwe, lagere productieniveau sluit aan bij de aanpak van de afgelopen jaren om de veiligheidsrisico's en de schade voor de Groningers zoveel mogelijk te beperken. Het aantal bevingen en de zwaarte ervan is significant gedaald.

SodM verwacht dat door het productieniveau te verlagen naar 24 miljard kubieke meter per jaar en het vermijden van schommelingen in de gaswinning, het aantal aardbevingen verder zal afnemen. Een nog lager productieniveau acht SodM onverstandig, omdat dan in koude winters de kans op schommelingen en daarmee de kans op aardbevingen juist zou toenemen. Met dit besluit is de gaswinning sinds het aantreden van het kabinet in 2012 gehalveerd. Het definitieve gaswinningsbesluit moet voor 1 oktober van dit jaar gereed zijn.

Verkenning geothermie

De minister onderzoekt een mogelijke rol van EBN in de versnelling van de verdere ontwikkeling van geothermie in Nederland. Begin juni hebben het ministerie van Economische Zaken, TNO en EBN een workshop georganiseerd over ultradiepe geothermie (UDG). Ruim 160 aanwezigen waren op deze dag afgekomen die als doel had om te onderzoeken in hoeverre het mogelijk is een of meerdere UDG-pilots in Nederland te starten. Dit sluit aan bij de duurzaamheidsdoelstellingen zoals verwoord in het Energieakkoord. Hierin staat dat in 2023 16 procent van de Nederlandse energievoorziening duurzaam moet zijn. Naar aanleiding van de workshop wordt met een aantal partijen gesproken over een verdere verkenning.

Boringen

Het plan was om in 2016 in totaal 21 boringen te verrichten, waarvan er in de eerste helft van het jaar 11 zijn gerealiseerd; 2 exploratie- en evaluatieputten en 9 productieputten. Bij alle productieputten werd gas aangetroffen; één boring bevatte niet-economisch winbare hoeveelheden gas.

Focus on Dutch Oil & Gas

Medio juni is in Utrecht Focus on Dutch Oil & Gas 2016 gepresenteerd. In dit jaarlijkse rapport kijkt EBN naar de status van de Nederlandse olie- en gasindustrie, signaleert ontwikkelingen en beziet de langere termijn. Ondanks de huidige nijpende situatie waarin de industrie zich bevindt door de lage prijzen en het lage investeringsniveau ziet EBN ook mogelijkheden. CEO Jan Willem van Hoogstraten: "Onmiskenbaar zitten we in een periode van stevige tegenwind. Daar zijn we ons terdege van bewust en worden we iedere dag weer mee geconfronteerd. Dat neemt niet weg dat er in onze optiek nog voldoende mogelijkheden zijn om kleine velden verantwoord op te sporen en te ontwikkelen. Meer dan ooit is daar echter creativiteit, innovatie en ondernemerschap voor nodig. Wordt hier aan voldaan dan heeft de Noordzee nog steeds voldoende ontwikkelpotentieel." Het noordelijk gedeelte van het Nederlands deel van het continentale plat wordt continu bestudeerd. Onderzoek heeft uitgewezen dat er in potentie in dit deel van de Noordzee nog zo'n 150 miljard m³ aardgas voorradig is.

Verkort geconsolideerd tussentijds bericht per 30 juni 2016

Verkort geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten

in EUR mln

	NOOT	1E HALFJAAR 2016	1E HALFJAAR 2015
omzet	1	1.646	2.919
heffingen	2	508	1.112
operationele kosten	3	496	630
afschrijvingen	6	265	281
bedrijfslasten		1.269	2.023
bedrijfsresultaat		377	896
financiële baten	4	36	275
financiële lasten	4	-54	-268
resultaat geassocieerde deelnemingen		17	18
resultaat voor belastingen		376	921
belastingen		-89	-225
netto resultaat		287	696
overige niet-gerealiseerde resultaten		-	-
totaal gerealiseerde en niet gerealiseerde resultaten		287	696

Verkorte geconsolideerde balans

in EUR mln

ACTIVA	NOOT	30 JUNI 2016	31 DECEMBER 2015	PASSIVA	NOOT	30 JUNI 2016	31 DECEMBER 2015
vaste activa				eigen vermogen			
materiële vaste activa	6	3.754	3.860	aandelenkapitaal		128	128
financiële vaste activa		101	109				
derivaten		231	206	ingehouden winst		287	56
		4.086	4.175			415	184
				langlopende schulden			
				voorzieningen	7	3.219	3.174
				latente belastingverplichtingen		44	44
				opgenomen leningen	5	1.247	1.239
				overige		17	17
						4.527	4.474
vlottende activa				kortlopende schulden			
voorraden		34	33	opgenomen leningen		404	888
vorderingen		140	860	belastingsschulden		-	1
belastingvorderingen		10	69	handelscrediteuren		63	88
derivaten		30	30	overige		378	193
liquide middelen		1.487	661				
		1.701	1.653			845	1.170
totaal		5.787	5.828	totaal		5.787	5.828

Verkort geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen

<i>in EUR mln</i>	2016	2015
stand per 1 januari	184	199
nettoresultaat	287	696
overige ongerealiseerde resultaten	-	-
totaal resultaat na belastingen	287	696
slotdividend	-56	-
bijzondere winstuitkering	-	-664
stand per 30 juni	415	231

Verkort geconsolideerd kasstroomoverzicht

<i>in EUR mln</i>		1E HALFJAAR 2016	1E HALFJAAR 2015
Kasstroom uit operationele activiteiten			
nettoresultaat uit doorlopende activiteiten		287	696
herleiding naar netto kasstromen			
- resultaat deelnemingen		-17	-18
- afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	6	265	281
- afwaardering	6	12	48
- mutatie voorzieningen	7	77	186
- mutatie reële waarde CCIRS		-25	-252
- herwaardering opgenomen leningen		8	211
- overige financiële baten en lasten	- ten laste van resultaat gebracht	32	30
- belastingen	- ten laste van resultaat gebracht	89	225
- mutatie bedrijfskapitaal	- voorraden	-1	-
	- vorderingen	720	380
	- overige verplichtingen (exclusief leningen, schulden aan kredietinstellingen en winstuitkeringen)	123	517
- onttrekking voorzieningen		-53	-71
- rente	- ontvangen	11	15
	- betaald	-20	-16
- vennootschapsbelasting	- ontvangen	69	433
	- betaald	-101	-675
		1.189	1.294
Netto kasstroom uit operationele activiteiten		1.476	1.990
materiële vaste activa	6	-173	-324
ontvangen dividend		25	26
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten		-148	-298
winstuitkeringen		-56	-695
ontvangen van kredietinstellingen		574	878
betaald aan kredietinstellingen		-1.020	-1.020
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten		-502	-837
Mutatie liquide middelen		826	855
Stand liquide middelen per 1 januari		661	126
Stand liquide middelen per 30 juni		1.487	981

Toelichting op het verkorte geconsolideerde tussentijdse bericht per 30 juni 2016

Algemene informatie

EBN B.V. ('EBN') gevestigd en kantoorhoudende te Utrecht, Nederland is opgericht op 2 januari 1973 te Maastricht. Alle aandelen van EBN worden gehouden door de Nederlandse Staat.

EBN richt zich op de participatie in activiteiten op het gebied van opsporing en winning van gas en olie in Nederland en het Nederlandse deel van het Continentaal Plat. Daarnaast participeert EBN in ondergrondse gasopslagen en in transport- en gasbehandelingsinstallaties.

Alle bedragen in deze toelichting zijn vermeld in miljoenen euro's, tenzij anders vermeld.

Basis voor de presentatie

Op dit verkorte tussentijdse bericht voor het eerste halfjaar 2016 (inclusief vergelijkende cijfers) is door de accountant geen accountantscontrole uitgevoerd, maar is een beoordelingsverklaring afgegeven.

Dit verkorte tussentijdse bericht is opgesteld in overeenstemming met de grondslagen die voor de geconsolideerde jaarrekening 2015 gehanteerd zijn en worden gepresenteerd volgens IAS 34 'Tussentijdse financiële verslaggeving', zoals aanvaard binnen de Europese Unie. Ze bevat niet alle informatie die vereist is voor een volledige IFRS-jaarrekening. Er wordt echter wel een toelichting gegeven op specifieke gebeurtenissen en transacties die van significant belang zijn voor het verkrijgen van inzicht in de veranderingen in de financiële positie en prestaties sinds de vorige jaarrekening over het boekjaar eindigend op 31 december 2015. Dit verkorte tussentijdse bericht dient in combinatie met de door de accountant gecontroleerde geconsolideerde jaarrekening 2015 te worden gelezen.

De geconsolideerde jaarrekening 2015 van EBN is beschikbaar op www.ebn.nl

Schattingen en oordelen

Voor het opstellen van het tussentijdse bericht moeten schattingen en oordelen worden gemaakt. Deze hebben consequenties voor de gerapporteerde bedragen inzake activa en passiva, inkomsten en uitgaven en de daaraan gerelateerde rapportage van voorwaardelijke activa en passiva op de datum van de jaarrekening. De resultaten kunnen door dergelijke schattingen en beoordelingen worden beïnvloed. De schattingen en oordelen die het management het belangrijkste acht, mede vanwege intrinsieke onzekerheid, zijn vastgesteld volgens dezelfde methodiek als in de geconsolideerde jaarrekening over het boekjaar 2015, echter met de informatie per heden. De schatting van de, in 2016 gevormde, voorziening voor reorganisatie kosten bij een operator is gebaseerd op de verwachte gemiddelde leeftijd, aantal dienstjaren en jaarsalaris en de wetgeving inzake transitievergoeding zoals die per 1 juli 2015 van kracht is.

Onderzoek naar bijzondere waardeverminderingen

De vennootschap onderzoekt, indien daartoe aanleiding bestaat, of er sprake is van (een terugneming van) een bijzondere waardevermindering van materiële en financiële vaste activa. Er is sprake van een bijzondere waardevermindering indien de boekwaarde van een vast actief boven de realiseerbare waarde (de hoogste van indirecte en directe opbrengstwaarde) ligt. In dat geval wordt overgegaan tot een analyse ter identificatie van een mogelijke benodigde bijzondere waardevermindering.

Wanneer een actief niet in ruime mate zelfstandig voor een instroom van kasmiddelen zorgt, wordt de realiseerbare waarde bepaald voor de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Voor EBN komt in het algemeen bij de materiële vaste activa een kasstroom genererende eenheid overeen met een verkoopcontract. De geschatte toekomstige kasstromen worden contant gemaakt tegen een disconteringsvoet vóór belastingen, gebaseerd op de markttrente plus een opslag voor de specifieke risico's van het actief.

Bij het uitvoeren van een onderzoek naar bijzondere waardeveranderingen (impairment testing) doet het management aannames, maakt zij schattingen van de toekomstige kasstromen en stelt zij de disconteringsvoet vast. Deze aannames, schattingen en oordelen hebben een significante invloed op de indirecte opbrengstwaarde.

Bij het bepalen of er sprake dient te zijn van impairment testing heeft het management onderzocht of er sprake is van gebeurtenissen per 30 juni 2016 die aanleiding geven tot het uitvoeren van impairment testing. Op grond van de beschikbare informatie en onderzoek ziet het management geen aanleiding tot het uitvoeren van een verdergaand cijfermatig onderzoek naar mogelijke bijzondere waardeverminderingen.

Toelichting op het verkorte geconsolideerde overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten

(1) Omzet

EBN oefent één hoofdactiviteit uit, namelijk de exploratie en winning van aardgas en aardolie. De totale omzet is in Nederland gerealiseerd. Ook de activa waar EBN in participeert, bevinden zich in Nederland.

De daling van de omzet wordt veroorzaakt door zowel een lagere gerealiseerde afzet van aardgas (12%) als gevolg van de productiebeperking op Groningen als door lager gerealiseerde opbrengstprijzen (39%). Ook de gerealiseerde opbrengstprijzen voor olie en condensaat waren lager dan in het eerste halfjaar van 2015.

Gezien de onzekerheid rond de afwikkeling van de prijs-herziening per 1 oktober 2012 tussen Eni en GasTerra als gevolg van het arbitraal vonnis van 23 juni 2016 is het eventuele positieve effect op de omzet van EBN (EUR 367 miljoen) niet opgenomen.

(2 en 3) Heffingen en operationele kosten

Heffingen betreffen voornamelijk de bijzondere afdrachten aan de Staat gerelateerd aan de productie uit het Groningenveld in 2016, te weten afdrachten volgens de Meer Opbrengst Regeling (MOR) en een staatsaandeel. De afname in het eerste halfjaar van 2016 was het gevolg van lagere afgezette volumes en lagere gerealiseerde verkoopprijzen vanuit Groningen.

In de operationele kosten is EUR 75 miljoen (2015: EUR 185 miljoen) verantwoord voor kosten en dotatie aan de voorziening als gevolg van aardbevingen in de provincie Groningen (schadeclaims, versterking gebouwen en overige kosten). Deze daling in operationele kosten wordt deels gecompenseerd door een bedrag verantwoord voor te verwachten kosten als gevolg van een reorganisatie bij een operator (dotatie aan de voorziening). Deze voorziening is nieuw ten opzichte van 2015.

(4) Financiële baten en lasten

in EUR mln	1E HALF JAAR 2016	1E HALF JAAR 2015
rentebaten op liquide middelen	0	1
rentebaten op derivaten	10	10
herwaarderingsbaten op derivaten	25	258
overige financiële baten	1	6
totaal financiële baten	36	275
rentelasten op opgenomen leningen	-10	-10
rentelasten op derivaten	-14	-14
herwaarderingslasten op overige financiële instrumenten	-7	-217
rentelasten op contant gemaakte voorzieningen	-23	-26
overige financiële lasten	-	-1
totaal financiële lasten	-54	-268
netto financieringslasten	-18	7

De rentelasten op derivaten zijn gelijk aan het eerste halfjaar van 2015. Er zijn sinds 30 juni 2015 geen nieuwe langlopende derivaten afgesloten en er zijn geen langlopende derivaten beëindigd.

Het saldo van de herwaarderingsbaten en -lasten op derivaten en op overige financiële instrumenten betreft vooral de herwaarderingsresultaten op de langlopende leningen en de direct daaraan gerelateerde derivaten. In het eerste halfjaar van 2016 betreft dit per saldo een positief resultaat van EUR 18 miljoen (2015: EUR 41 miljoen positief), waarvan EUR 25 miljoen herwaarderingsbaten op derivaten onderdeel zijn van de financiële baten en EUR 7 miljoen herwaarderingslasten op overige financiële instrumenten onderdeel zijn van de financiële lasten. De herwaardering van de lang- en

kortlopende leningen wordt gedreven door ontwikkelingen in de wisselkoersen van CHF en JPY ten opzichte van de EUR. De daling in de herwaarderingslasten ten opzichte van het eerste halfjaar 2015 is toe te schrijven aan relatief sterke koerseffecten in het eerste halfjaar van 2015 door een sterke stijging van de CHF ten opzichte van de EUR. Dit was het gevolg van het loslaten van het plafond voor de CHF koers ten opzichte van de EUR door de Zwitserse Nationale Bank in januari 2015. Deze koerseffecten zijn in 2016 relatief geringer geweest. De herwaardering van de derivaten wordt gedreven door ontwikkelingen in de rentecurves van de CHF en JPY ten opzichte van de EUR rentecurve en door de hiervoor beschreven koerseffecten. In 2015 waren beide effecten relatief groot als gevolg van de beschreven actie van de Zwitserse Nationale Bank. Dit heeft de waarde van de derivaten in 2015 in sterke mate verhoogd. Beide effecten zijn in 2016 relatief geringer geweest.

Toelichting op de verkorte geconsolideerde balans

(5) Risicobeheer

Elk jaar opnieuw zet EBN zich in om haar strategische doelstellingen voor de korte en lange termijn te verwezenlijken. Hierbij dienen zich onvermijdelijk risico's en onzekerheden aan die in meer of mindere mate invloed hebben op de daadwerkelijke realisatie van de doelstellingen en plannen. De voornaamste en meest actuele risico's zijn als volgt:

- Calamiteiten en andere ongewenste effecten op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu en leefomgeving
- Structureel lage prijzen, te weinig potentiële resources in Nederland of een ongunstig investeringsklimaat
- Een ongunstige concurrentiepositie van gas.

Naast deze strategische risico's zijn er financiële risico's. De belangrijkste financiële risico's voor EBN zijn het liquiditeitsrisico, kredietrisico en het marktrisico (bestaande uit een renterisico en een valutarisico). Het financiële beleid van EBN is erop gericht om de effecten van koers- en renteschommelingen op activa en passiva te beperken. EBN maakt gebruik van financiële derivaten om de rente- en valutarisico's te beheersen die zijn verbonden aan met name de financiering van bedrijfsactiviteiten. De onderneming neemt geen speculatieve posities in met financiële derivaten.

Valutarisico's op langlopende leningen in vreemde valuta (CHF 1.610 miljoen & JPY 10 miljard) zijn afgedekt met cross currency interest rate swaps.

Opgenomen leningen worden verantwoord tegen geamortiseerde kostprijs. De derivaten worden gewaardeerd op reële waarde. De reële waarde van beursgenoteerde langlopende leningen is gebaseerd op gepubliceerde koersen (niveau 1 volgens IFRS). De overige reële waarden worden berekend op basis van beschikbare marktinformatie, waaronder actuele rente- en koersniveaus (niveau 2 volgens IFRS). Alle financiële activa en verplichtingen tegen reële waarde met waardemutaties door het resultaat classificeren zich naar niveau 2. In het eerste halfjaar over 2016 zijn deze waarderingstechnieken niet aangepast. De reële waarde van de lange termijn leningen bedraagt per 30 juni 2016 EUR 1.677 miljoen. Hiervan is EUR 1.586 miljoen gewaardeerd conform niveau 1 en EUR 91 miljoen conform niveau 2. De boekwaarde van voornoemde leningen bedraagt EUR 1.567 miljoen.

Voor meer details over risico management wordt verwezen naar pagina 75 tot en met 81 van het 2015 jaarverslag.

(6) Materiële vaste activa

<i>in EUR mln</i>	2016	2015
cumulatieve aanschafwaarde	15.424	14.673
cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	11.564	10.349
boekwaarde 1 januari	3.860	4.324
- investeringen	173	324
- (vrijval) / activering opruimkosten	-2	135
- afboekingen	-12	-48
- afschrijvingen	-265	-281
	- 106	130
Stand per 30 juni		
cumulatieve aanschafwaarden	15.583	15.084
cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	11.829	10.630
boekwaarde	3.754	4.454

De afboekingen hebben betrekking op droge putten.

(7) Voorzieningen

De voorziening opruimkosten omvat verplichtingen met een looptijd van 1 tot 60 jaar. De voorziening bodemdaling omvat eveneens verplichtingen met een looptijd van 1 tot 60 jaar. De looptijd van de voorziening voor aardbevingen die tot balansdatum plaatsvinden hangt af van de snelheid van het indienen van claims en de afwikkeling van de ingediende claims. De verwachte looptijd van de voorziening voor reorganisatie kosten bij een operator is 1 tot 2 jaar.

De voorziening opruimkosten is gebaseerd op opgaven van de operators per 31 december 2015 en eigen analyses en wordt bepaald door een schatting van de kosten op basis van het huidige prijspeil, zonder rekening te houden met inflatie, en contant gemaakt met een reële rente van 0% (30 juni 2015: 0,09%). De tegenhanger van de contant gemaakte voorziening is gerubriceerd onder de materiële vaste activa en wordt afgeschreven op basis van UOP-methode. Voor het oprenten van de voorziening wordt de nominale rente van 1,78% gebruikt (30 juni 2015: 2,2%).

Het totaal van de voorzieningen wordt gemuteerd met EUR + 45 miljoen. Dit is het saldo van de volgende wijzigingen:

<i>in EUR mln</i>	2016	2015
stand per 1 januari	3.174	2.549
dotatie	95	295
herziening	- 20	-
onttrekking	-53	-71
oprenten	23	26
stand per 30 juni	3.219	2.799

De voorziening per 30 juni betreft de opruimkosten voor EUR 2.686 miljoen, bodemdaling voor EUR 108 miljoen, kosten als gevolg van de aardbevingen in de provincie Groningen voor EUR 373 miljoen en te verwachten kosten voor een reorganisatie bij een operator. De lagere dotatie van de voorziening ten opzichte van het eerste halfjaar 2015 wordt veroorzaakt door een dotatie voor versterking van gebouwen als gevolg van aardbevingen in de provincie Groningen (EUR 27 miljoen in het eerste halfjaar 2016 ten opzichte van EUR 158 miljoen in dezelfde periode 2015). De stijging in de dotatie van de reorganisatievoorziening wordt deels gecompenseerd door de lagere dotatie voor de voorziening opruimkosten in het eerste halfjaar 2016 als gevolg van minder investeringen ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Daarnaast is de disconteringsvoet in het eerste halfjaar van 2016 ongewijzigd gebleven. In het eerste halfjaar 2015 bedroeg de impact van de wijziging van de disconteringsvoet op de voorziening EUR 90 miljoen.

Overige toelichtingen

(8) Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

EBN's (in)directe aandeel in de bewezen en waarschijnlijke gasreserves van velden waarin EBN participeert bedraagt per 30 juni 2016 329 miljard m³.

Zoals gebruikelijk in de industrie vinden continu heronderhandelingen plaats over de prijsstelling van gascontracten, zowel bij EBN als bij GasTerra. De uitkomsten hiervan kunnen een significante positieve of negatieve invloed hebben op het resultaat van EBN. Op 23 juni 2016 is door het arbitraal tribunaal een finaal vonnis gewezen in de door Eni geïnitieerde arbitrage over een lange termijn gasleveringsovereenkomst tussen GasTerra en Eni. In het arbitraal vonnis heeft het tribunaal Eni's claims voor een prijsherziening per 1 oktober 2012 volledig afgewezen. Als gevolg

daarvan heeft GasTerra aan Eni het verschil tussen de voorlopige prijs en de contractprijs (EUR 918 miljoen inclusief rente) in rekening gebracht. Eni betwist deze factuur en is van mening dat GasTerra verplicht is te heronderhandelen over de prijs ondanks de arbitrage uitspraak. GasTerra is het oneens met de opstelling van Eni en heeft een arbitrageprocedure geïnitieerd om het door Eni verschuldigde bedrag te innen en heeft beslag gelegd op Eni's activa in Nederland voor de zekerstelling van haar claim. Gezien de onzekerheid over de afwikkeling van deze arbitrageprocedure, is het eventuele positieve effect op de gepresenteerde omzet van EBN (EUR 367 miljoen) niet in de halfjaarcijfers opgenomen.

Als gevolg van het Kabinetsbesluit van 17 januari 2014 over de gaswinning uit Groningen en de daardoor veroorzaakte aardbevingen zijn toekomstige verplichtingen ontstaan. Deze verplichtingen hebben vooral betrekking op schadeherstel, preventieve versteviging van gebouwen en compensatiemaatregelen om de veiligheid en de leefbaarheid in het aardbevingsgebied te vergroten. Een voorziening is opgenomen inzake schadeclaims als gevolg van aardbevingen en ten behoeve van toegezegde versterking van gebouwen (zie noot 7). De invulling van en de kosten gemoeid met de overige maatregelen zijn op dit moment nog niet betrouwbaar in te schatten. Hiervoor is geen voorziening opgenomen. De totale omvang van de kosten kan dus hoger uitvallen. EBN zal uit hoofde van haar deelname in de vergunning Groningen voor 40% bijdragen aan deze kosten.

(9) Verbonden partijen

GasTerra en EBN zijn verbonden partijen. EBN heeft 82 gasverkoopcontracten met GasTerra.

Van de netto omzet van EUR 1.646 miljoen is EUR 484 miljoen gerealiseerd via directe gasverkopen aan GasTerra en EUR 961, zijnde indirecte gasverkopen, via de operators. Onder de vorderingen per 30 juni 2016 is uit hoofde van leveringen aan GasTerra een bedrag opgenomen van EUR 65 miljoen.

EBN is samen met de Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. (NAM) een Deposit and Loan Facility Agreement aangegaan met GasTerra. Op basis van deze overeenkomst kan GasTerra aan EBN en NAM (als gezamenlijke partijen) voorstellen om een geldsom voor een termijn van 3 dagen tot 3 maanden als termijndeposito bij EBN en NAM te plaatsen. Ook kan GasTerra op basis van deze overeenkomst een verzoek voor een lening bij EBN en NAM (als gezamenlijke partijen) voor eenzelfde termijn indienen.

De Staat als aandeelhouder is als een verbonden partij aan te merken. De heffingen, vennootschapsbelasting en uitkeringen van het resultaat na belastingen worden afgedragen aan de Staat.

(10) Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen materiële gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan welke nader moeten worden toegelicht.

Utrecht, 22 augustus 2016

Directie
Ir. J.W. van Hoogstraten

Beoordelingsverklaring

Aan: de aandeelhouder van EBN B.V.

Opdracht

Wij hebben de in dit halfjaarbericht opgenomen verkorte geconsolideerde tussentijdse financiële informatie van EBN B.V. te Utrecht bestaande uit de verkorte geconsolideerde balans per 30 juni 2016, het verkorte geconsolideerde overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, het verkorte geconsolideerde mutatieoverzicht eigen vermogen en het verkorte geconsolideerde kasstroomoverzicht over de periode van 1 januari 2016 tot en met 30 juni 2016 en de toelichting, beoordeeld. De directie van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opstellen en het weergeven van de tussentijdse financiële informatie in overeenstemming met IAS 34 'Tussentijdse financiële verslaggeving' zoals aanvaard binnen de Europese Unie. Het is onze verantwoordelijkheid een conclusie te formuleren bij de tussentijdse financiële informatie op basis van onze beoordeling.

Werkzaamheden

Wij hebben onze beoordeling van de tussentijdse financiële informatie verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder Standaard 2410, 'Het beoordelen van tussentijdse financiële informatie door de accountant van de entiteit'. Een beoordeling van tussentijdse financiële informatie bestaat uit het inwinnen van inlichtingen, met name bij personen die verantwoordelijk zijn voor financiën en verslaggeving, en het uitvoeren van cijferanalyses en andere beoordelingswerkzaamheden. De reikwijdte van een beoordeling is aanzienlijk geringer dan die van een controle die is uitgevoerd in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en stelt ons niet in staat zekerheid te verkrijgen dat wij kennis hebben genomen van alle aangelegenheden van materieel belang die

bij een controle onderkend zouden worden. Om die reden geven wij geen controleverklaring af.

Conclusie

Op grond van onze beoordeling is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de verkorte geconsolideerde tussentijdse financiële informatie over de periode van 1 januari 2016 tot en met 30 juni 2016 niet, in alle van materieel belang zijnde aspecten, is opgesteld in overeenstemming met IAS 34 'Tussentijdse financiële verslaggeving' zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

Den Haag, 22 augustus 2016

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Orgineel getekend door I.J.C. Lefebure RA

ebn

EBN B.V.

Daalsesingel 1
3511 SV Utrecht

Telefoon: +31 (0)30 2339001
Mail: ebn.mail@ebn.nl

© 2016 EBN

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van EBN.